

**LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS**

ZIŅU LAPA

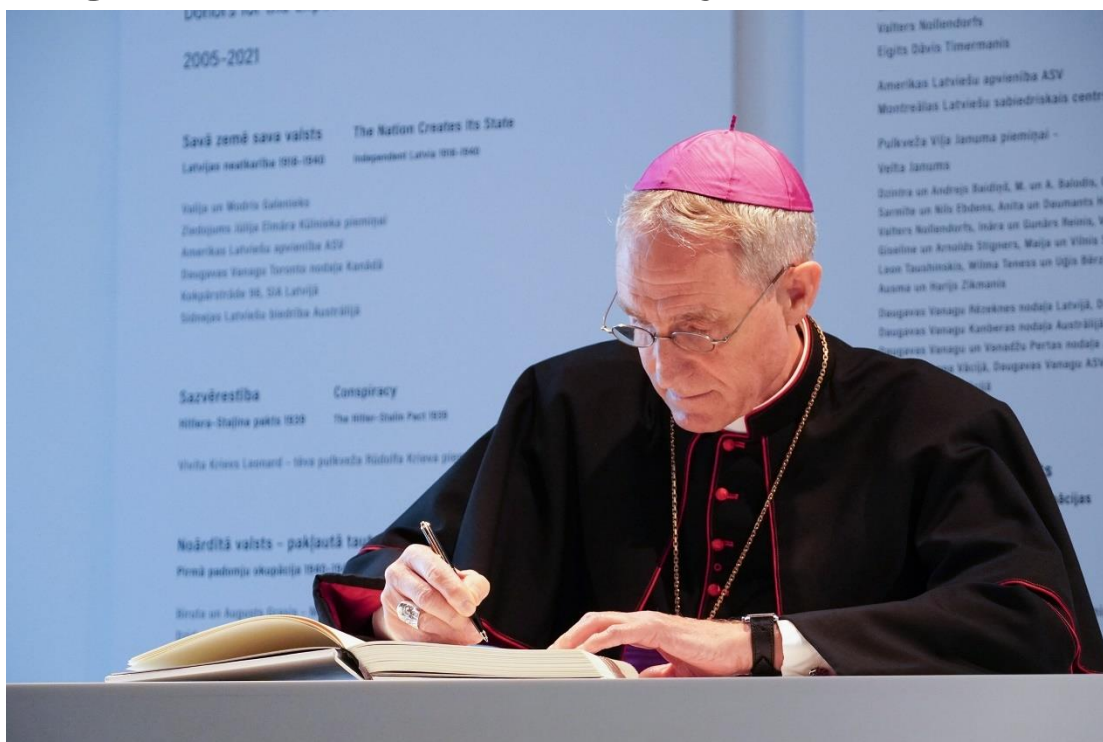
2024. gada
novembris–decembris (#5)

Muzeja apmeklētāji novembrī un decembrī

Novembrī Muzeju apmeklēja 13 130 apmeklētāju. Latviešu strēlnieku laukumā uzņemti 9935 apmeklētāji, no kuriem 573 – tūrēs un 3175 – bezmaksas. Stūra mājā bija 3195 viesu, no kuriem 2584 izmantoja iespēju piedalīties ekskursijā ar gidu. Decembrī (līdz 27. datumam) Muzeja ekspozīcijā viesojās 4349 apmeklētāji (tūrēs – 349), savukārt Stūra mājā – 1918 kopā, no kuriem 1479 piedalījās tūrēs ar gidu (līdz 17. decembrim).

Augstie ārvalstu viesi Muzejā

V.E. Svētā Krēsla apustuliskais nuncijs Latvijas Republikā Arhibīskaps Georgs Gensveins (Georg Gänswein) vizītē Muzejā.

1. novembrī Muzejā viesojās Japānas vēstnieks Latvijā Kensuki Jošida (*Kensuke Yoshida*), 4. novembrī Peru vēstnieks Latvijā Ernesto Pinto Basurko Ritlers (*Ernesto Pinto Bazarco Rittler*), 5. novembrī Ugandas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Mārgaretua Mutembeja Oteskova (*Margaret Mutembeya Otteskov*), 5. novembrī V.E. Svētā Krēsla apustuliskais nuncijs Latvijas Republikā Arhibīskaps Georgs Gensveins (*Georg Gänswein*), 15. novembrī Kanādas parlamenta Kanādas-Eiropas parlamentārās asociācijas deputātu delegācija, 4. decembrī Lietuvas Republikas parlamenta priekšsēdētājs V.E. Sauļus Skvernelis (*Saulius Skvernelis*).

Pa labi – Lietuvas Republikas parlamenta priekšsēdētājs V.E. Sauļus Skvernelis (Saulius Skvernelis).

Iznācis Jaunais Muzeja 61. apkārtraksts

Apkārtraksts izdrukātā formātā bez maksas ir iegūstams Muzeja Klientu apkalpošanas centrā, bet digitāli lejupņemams šeit.

 okupacijasmuzejs.lv

No 1. novembra apskaitāma izstāde *Lielceļos un pāri jūrai*

Muzejs piedāvā informatīvi bagātu un emocionālu izstādi *Lielceļos un pāri jūrai. Otrais pasaules karš. Latvijas iedzīvotāji atstāj dzimteni. 1944–1945.*, kas atklāj personiskus Latvijas bēgļu stāstus un ļauj ieraudzīt lietas, ko bēgļi ņēma līdzi, atstājot dzimteni.

Pirms 80 gadiem, bēgot no Sarkanās armijas un baidoties no Padomju Savienības okupācijas un represijām, vairāk nekā 100 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju bija spiesti atstāt dzimtas mājas. Bēgļi laivās un kuģos pāri Baltijas jūrai vai pa zemes ceļiem un pārpildītos vilcienos devās uz Vācijas reihu teritoriju vai Zviedriju.

Izstāde skatāma Muzeja izstāžu zālē un ārtelpā pie Muzeja līdz 2025. gada aprīlim. Izstādes veidotāji: Aija Ventaskraste, Egils Mednis, Artūrs Romeiko.

Izstāde veidota, pateicoties Rīgas valstspilsētas pašvaldības finansiālam atbalstam.

Izstādē apskatāms Kurzemes novada tautastērps, ko izgatavoja Irma Ramats (1903–1987) Latvijā un paņēma līdzi, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju.

Atskats uz pasākumu *Bēgšanai no Baltijas – 80*

1. novembrī Muzejā notika pasākums *Bēgšanai no Baltijas – 80. Sieviešu un bērnu pieredze, atstājot Latviju*, kurā tika pievērsta uzmanība bēgļu liecībām, īpašu uzmanību veltot sieviešu un bērnu pieredzēm, atstājot savas mājas Latvijā un pēc tam nonākot Vācijā vai Zviedrijā.

Muzeja Audiovizuālo materiālu krātuves vadītāja Evita Feldentāle iepazīstināja ar Muzejā esošo videoliecību kolekciju, norādot, ka no 2530 pašlaik nofilmētajiem dzīvesstāstiem 314 ir bēgļu sniegtās liecības, bet bēgļu tēma ir skarta arī daudzos citos dzīvesstāstos.

LU Humanitāro zinātņu fakultātes Filozofijas un socioloģijas institūta vadošā pētniece Maija Krūmiņa iepazīstināja ar bēgļu dzīvesstāstiem no Nacionālā mutvārdu vēstures krājuma. Krūmiņa skaidroja iezīmes, kas tieši atšķir sievietes un vīriešu atmiņas, kā arī to kā bērnu, pusaudžu pieredzes, dodoties bēgļu gaitās, grūto apstākļu ietekmē izlīdzināja atšķirību starp paaudzēm. Liecības sniedzēja Ingrida Stravinska stāsta: “[..] man bija toreiz, 14 gadi, man jau bija tādi paši pienākumi kā lielam cilvēkam. Man bija savi rati, man bija savs zirgs, man bija jā rūpējas par pabarošanu, man bija jā rūpējas par visu ko. Vārdu sakot, jaunības laiki – man tādi nav bijuši. Vienu dienu es esmu bērns, nākamajā dienā man jābūt pieaugušajam, jo tur nebija nekādas izvēles pamazītēm kļūt par pieaugušu cilvēku.”

Pasākums tika organizēts *European Traumatic Memory – woman refugees during the 1944 Baltic Escape* (*Eiropas traumatiskā atmiņa – bēgļu sievietes, 1944. gadā bēgot no Baltijas*) projekta ietvaros. To līdzfinansē Eiropas Savienība.

Pasākumā demonstrētos video liecību fragmentus un citus video var skatīt Muzeja Youtube kanālā:

Skatīties: Youtube.com

Nodarbības skolēniem

Atskatoties uz 2024. gadu, ar lepnumu varam stāstīt, ka novadītas vairāk nekā 460 nodarbības aptuveni 9 000 skolēniem. Esam pateicīgi skolotājiem un skolēniem par uzticēšanos, un esam pateicīgi *Latvijas skolas somai*, kas finansiāli palīdz skolēniem izmantot mūsu piedāvātās iespējas.

Novembrī gidi Muzejā 61 skolēnam novadīja nodarbību *Pretošanās*, 333 skolēniem nodarbību "Karoga stāsts", savukārt tiešsaistē – nodarbību *Aizliegtais 18. novembris* 1211 skolēniem. Jaunajā nodarbībā *Klusēt nedrīkst domāt* oktobrī un novembrī piedalījās 96 skolēni.

Ziemassvētku gaidās Muzeja Izglītības nodaļa aicināja uz tiešsaistes nodarbību *Izdzīvot Ziemassvētkus*. Nodarbībā skolēni uzzināja, kā Ziemassvētkus svinēja Latvijas neatkarības laikā, kā cilvēki izsūtījumā un apcietinājumā prata sagādāt sev Ziemassvētkus ar eglīti, atsūtītu no Latvijas vai izgatavotu no slotas zariem, ar pieticīgu maltīti, ar klusi dziedātu dziesmu. Skolēni uzzināja, kā padomju ideoloģijas ietekmē mainījās svētku tradīcijas. Šī ir nodarbība par cilvēku spēku un izturību, par spēju pretoties padomju režīma varai un ideoloģijai, par prasmi izdzīvot un svinēt Ziemassvētkus.

Dagdas vidusskolas 12. klases skolēnu atsauksme par nodarbību: "Bija interesanti piedalīties šajā nodarbībā, jo uzzinājām daudz interesantu faktu, dzirdējām aculiecinieku stāstus un nodarbība notika atraktīvā veidā. Tikām iesaistīti, sniedzot atbildes uz gida uzdotajiem jautājumiem, izteicām savu viedokli. Šādas nodarbības ir vērtīgas, gan informācijas ziņā, gan iespēja neklātienē iepazīties ar muzeja darbu, ņemot vērā, ka ne vienmēr mums ir iespēja apmeklēt muzeju klātienē."

Muzejam dāvā īpašu lelli

Lielbritānijas vēstnieks Pols Bramels (Paul Brummell) un Muzeja direktore Solvita Vība.

13. novembrī saņēmām īpašu dāvinājumu – Nicas tautastērpā ietērptu lelli, kas nesen atgriezusies Latvijā no Apvienotās Karalistes. To cieņā un pateicībā par palīdzēšanu iejusies trimdas apstākļos metodistu mācītājam Derekam Kolingvudam Lielbritānijā 1952. gadā tika dāvinājuši izceļojušie latvieši.

Vairāk: ✦ Jauns.lv

Publiskās vēstures nodaļas aktivitātes

Novembrī un decembrī Muzeja vēsturnieki turpināja realizēt Kultūras ministrijas un Latvijas Okupācijas muzeja biedrības līdzdarbības līgumā *Par valsts pārvaldes uzdevuma – pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana* pasākumu ciklu.

19. novembrī notika ģenerāļa Jāņa Kureļa militārās vienības 80. gades atcerei veltīti pasākumi – piemiņas vietas atklāšana Puzes pagasta Stiklos, piemiņas brīdis un Kureliešu ielas atklāšana, kā arī vēsturnieku kolokvijs *Ģenerāļa Kureļa grupa vēstures avotu gaismā: militārie un politiskie aspekti* un diskusija Liepājas Karostā.

Savukārt 27. novembrī Muzejā notika vēstures pētnieku kolokvijs par iekšpolitisko un ārpolitisko faktoru mijiedarbību laikā pirms Latvijas okupācijas.

Kolokvijs norisi finansiāli atbalsta Kultūras ministrija, par saturu atbild Latvijas Okupācijas muzeja biedrība.

Ziemassvētku apsveikumi un piparkūkas Ukrainas brīvības cīnītājiem

Ļvivas ārstniecības iestādēs Ukrainā nogādāts Lestenes Maiznīcas gatavoto 1300 piparkūku sūtījums ievainotajiem Ukrainas karavīriem, ko sagādājuši ziedotāji, atsaucoties Latvijas Okupācijas muzeja un Ļvivas fotomuzeja aicinājumam.

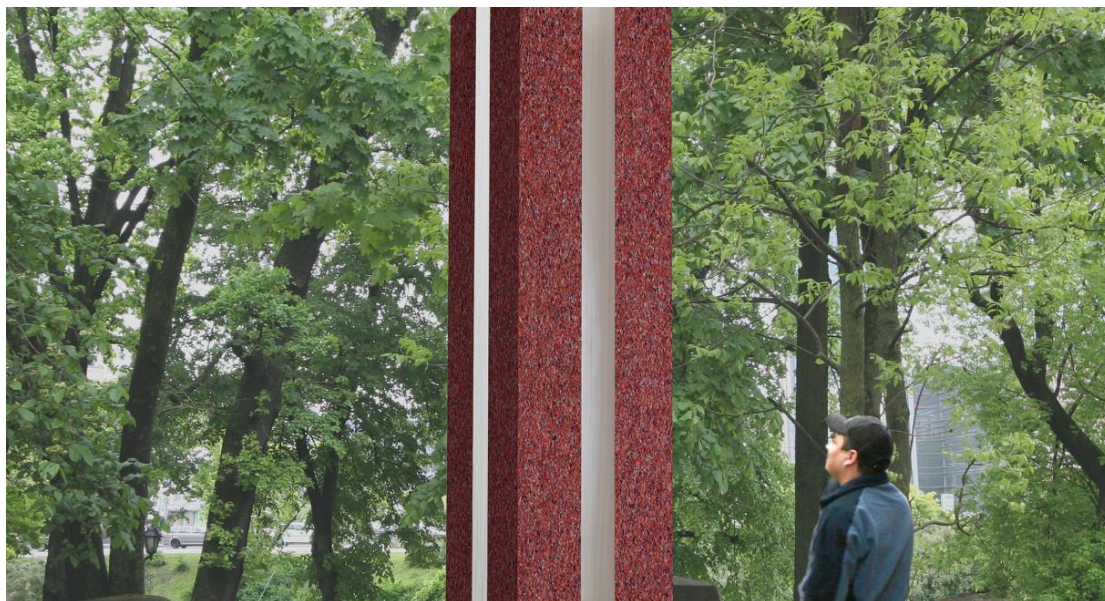
Kopā ar svētku kārumiem pie varonīgajiem Ukrainas aizstāvjiem nogādātas arī apsveikuma kartītes, ko *Interact Riga* un *Riga Hansa Rotary Club* rīkotās kampaņas ietvaros ar mīlestību darinājuši skolēni no Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas, Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas, Rīgas Valsts 2. ģimnāzijas, Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma un Rīgas 84. vidusskolas.

Lai siltie vārdi un zīmējumi Ziemassvētkos iepriecina Ukrainas karavīrus un padara to atlabšanu ātrāku!

Svešo varai spītējot piemineklim būt!

Turpinām vākt ziedojumus

Pirms 61 gada, 1963. gada 5. decembra rītā, – padomju okupācijas laikā – 22 gadus jaunais students Bruno Javoišs, riskējot ar dzīvību, uzvilka neatkarīgās Latvijas sarkanbaltsarkano karogu 76 metrus augstajā radiotornī pretī Rīgas pilsētas Galvenajai milicijas pārvaldei.

Sarežģīto noņemšanas apstākļu dēļ Latvijas karogs Rīgas radiotornī plīvoja visu dienu, liekot ne vienai vien galvai pacelties un cerībā uzlūkot neatkarīgas valsts simbolu.

Par varonīgo rīcību okupācijas vara Bruno Javoišu apcietināja un notiesāja, piespriežot ieslodzījumu nometnē Mordovijā uz 7 gadiem.

Lai godinātu nacionālās pretošanās kustības dalībniekus, paredzēts uzstādīt tēlnieka Kristapa Gulbja veidotu pieminekli *Svešo varai spītējot* vietā, kurā atradās minētais radiotornis (Radio ielā 1, Rīgā). Šim nolūkam tiek vākti ziedojumi.

Iegādājoties Muzejā kādu no suvenīriem ar *Svešo varai spītējot* logotipu (T-krēklus, piekariņus vai magnētus), jūs atbalstāt pieminekļa tapšanu un apkārtnes labiekārtošanu.

Neaizmirstiet Muzeja Klientu centra darbiniekam pajautāt par *Svešo varai spītējot* grāmatzīmi!

Ja vēlaties veikt lielāku ziedojumu, aicinām to darīt ar bankas pārskaitījumu.

"Latvijas Okupācijas muzeja biedrība" (OMB)

Reģ. nr. 40008018848

Adrese: Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050

SEB BANK

LV67UNLA0002400700517

BIC/S.W.I.F.T.: UNLALV2X

SWEDBANK

LV20HABA0551029425092

BIC/S.W.I.F.T.: HABALV22

Mērķis: Pieminekļa izveidei

Sākot ar decembri, Latvijas Okupācijas muzejs (Latviešu strēlnieku laukumā 1) OTRDIENĀS UN TREŠDIENĀS BŪS SLĒGTS. Aicinām apmeklēt Muzeju pārējās nedēļas dienās 10.00 – 18.00. Darba laiks Stūra mājā paliek nemainīgs. Katru dienu 10.30-17.30.

Muzeja izdotās grāmatas ir lieliska dāvana un lasāmviela svētku laikā. Piedāvājam tās iegādāties vai saņemt par ziedojumiem.

Sirsnīgi pateicamies katram ziedotājam un draudzībā aicinām ziedot!

Katrs ziedojums ir svarīgs Muzeja darbībai, lai ATCERĒTOS vēsturi, PIEMINĒTU represijās cietušos un svešumā esošos un ATGĀDINĀTU pasaulei par okupāciju nodarīto.

Šobrīd ziedojumi ir nepieciešami:

- **Muzeja pamatdarbības nodrošināšanai;**
- **skolēnu ceļa naudai, lai segtu daļu no ceļa izdevumiem uz Muzeju;**
- **pieminekļa *Svešo varai spītējot* uzstādīšanai, lai godinātu nacionālās pretošanās dalībniekus. Ziedojumu var veikt Muzeja ziedojumu kontā vai izmantojot zemāk esošo QR kodu ar norādi “Pieminekļa izveidei”**

Ziedojumu konts: AS "Swedbank": LV20HABA0551029425092

Izmantojot QR kodu, ziedot ir vienkārši:

Ziedojo caur OMFA, čeki rakstāmi OMFA un sūtāmi kasieri: Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024, USA, e-pasts: ilze48@yahoo.com
PayPal adrese: <http://donate.omfa-usa.org>

Latvijas Okupācijas muzejs

Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija

+371 67229255

www.okupacijasmuzejs.lv

info@okupacijasmuzejs.lv

facebook

Latvijas Okupācijas muzejs/Museum of the Occupation of Latvia

Instagram

@okupacijasmuzejs

YouTube

@occupationmuseum

Latvijas Okupācijas muzeja izstāde *Čekas vēsture Latvijā*

Brīvības iela 61, Rīga, LV-1010, Latvija

facebook

sturamaja

Instagram

@kgb.riga